

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/114/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014201184
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4014201184.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: V. W., nar. XX.XX.XXXX, A. K. X, P. I. E., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.09.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/264/2014-19 zo dňa 03.02.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/264/2014-19 zo dňa 03.02.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č. k. 19Sd/264/2014-19 zo dňa 03.02.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.09.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) priznal navrhovateľovi od 12.06.2014 invalidný dôchodok v sume 255,70 mesačne. Úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo mu v súvislosti s predmetným konaním žiadne trovy nevznikli. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že podkladom pre posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť boli prepúšťacie správy zo SÚSCCH Banská Bystrica od 15.07.2013 do 17.07.2013, z Kardiocentra Nitra od 13.03.2014 do 14.03.2014 a od 24.07.2014 do 25.07.2014 a lekárske vyšetrenia: chirurgické zo dňa 15.04.2014, infektologické zo dňa 17.09.2013 a 15.07.2014, diabetologické zo dňa 16.07.2014 a kardiologické zo dňa 02.07.2014. Posudkový lekár v lekárskom posudku zo dňa 14.08.2014 určil ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa choroby obehovej sústavy, choroby ciev, stavy po vykonanej operácii cievnych uzáverov alebo bypasse a po perkutánnej endovaskulárnej liečbe - po revaskularizačných operáciách s dobrým výsledkom so 40% mierou poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť, ktorú o 5% zvýšili iné zdravotné postihnutia: arteriálna hypertenzia s vysokým kardiovaskulárnym rizikom, diabetes mellitus II. typu a chronická hepatitída C. Mal za preukázané, že navrhovateľ je dlhodobo liečený na vysoký krvný tlak s vysokým kardiovaskulárnym rizikom. V roku 2013 bol hospitalizovaný v SÚSCCH Banská Bystrica, v marci 2014 bol preliečený v Kardiocentre Nitra. V júli 2014 mu bolo vzhľadom na opakovane zvýšené hodnoty glykémie indikované diabetologické vyšetrenie, kde mu bol diagnostikovaný diabetes mellitus II. typu a bola mu nasadená perorálna antidiabetická liečba. Navrhovateľ je liečený aj pre chronickú hepatitídu ako následok vírusovej hepatitídy C. V roku 2012 absolvoval imunosupresívnu liečbu. Po podanom odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu odporcu bol zdravotný stav navrhovateľa opakovane posúdený posudkovou lekárkou sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky dňa 23.10.2014 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre dňa 16.12.2014 za jeho osobnej prítomnosti. Navrhovateľ predložil posudkovému lekárovi nové správy z odborných vyšetrení. Posudkový lekár ho vyšetřil a v lekárskom posudku zo dňa 16.12.2014 konštatoval, že jeho zdravotnému postihnutiu prislúcha 40% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorú navýšil o 5%. Operáciu pravého kolena nebolo možné z odborného hľadiska posudzovať, stav je potrebné doliečiť a zrehabilitovať. Cukrovka je novo zistená, bez komplikácií a nemá vplyv na mieru poklesu. Nakoľko ide o rizikové faktory (artériová hypertenzia a diabetes), predovšetkým tieto poruchy sú zodpovedné za navýšenie základnej miery poklesu. Krajský súd ďalej poukázal na to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ bol do 11.06.2014 práceneschopný. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkoví lekári sociálneho poistenia zhodne určili stavy po revaskularizačných operáciách s dobrým výsledkom podľa kapitoly IX, oddiel B, položka 4, písm. a) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a tejto chorobe určili maximálnu 40 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pod toto písmeno boli choroby navrhovateľa zaradené na základe ním predložených správ z kardiologických vyšetrení a hospitalizácií. Z dôvodu, že u navrhovateľa bolo preukázaných viacero chorôb, bola percentuálna miera navýšená o 5%. Navrhovateľ na pojednávaní krajskému súdu preukazoval, že má zdravotné problémy aj s ľavým ramenom, pravým kolenom a má plánovanú operáciu oka. Z dôvodu, že tieto choroby u neho boli novo zistené, hlavne čo sa týka kolena a očných problémov, tieto choroby nemohli byť posúdené podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. Na záver krajský súd konštatoval, že navrhovateľovi nič nebráni, aby v budúcnosti po vykonaných operáciách kolena a oka podal novú žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a jeho ochorenie preklasifikoval na stredne ťažké funkčné poruchy s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o 60%, ktorú o 10% navýšia iné zdravotné postihnutia: arteriálna hypertenzia 3. stupňa, diabetes mellitus II. typu na diéte a PAD a chronická hepatitída C, nakoľko všetky sú chronické, progredujúce a navyšujú kardiovaskulárne riziká. Nesúhlasil s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť len o 45% a ani s výškou invalidného dôchodku a žiadal ich navýšenie. Namietal, že žalovaný ani krajský súd nezohľadnili fakt, že bol v pomerne krátkom časovom období jedného roka až trikrát operovaný na zúženie tej istej cievy (od 15.07.2013 do 17.07.2013 v Banskej Bystrici, od 13.03.2014 do 14.03.2014 a od 24.07.2014 do 25.07.2014 v Kardiocentre Nitra). Taktiež nezohľadnili, že sa diabetologickým vyšetrením zo dňa 16.07.2014 potvrdilo podozrenie aj na cukrovku, ktorá je u neho spolu s vysokým krvným tlakom progredujúcim ochorením. Z uvedeného vyplýva, že prognóza týchto ochorení je dlhodobo nepriaznivá a spôsobuje mu komplikácie. Žalovaný a krajský súd tiež nezohľadnili, že lekár z Kardiocentra Nitra v náleze zo dňa 17.09.2014 potvrdil, že jeho ochorenia sú vysoko rizikové, s nepriaznivou prognózou, chronické a súčasne konštatoval, že pre neho nie je vhodná práca na nočných zmenách ani fyzicky náročná práca, či práca vo výškach. Na základe týchto faktov navrhovateľ spochybnil správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu, ktorý jeho ochorenie zaradil podľa zákona č. 461/2003 Z. z. do kapitoly IX - Choroby obehovej sústavy, oddiel B - Choroby ciev, položka 4 - Stavby po vykonanej operácii cievnych uzáverov alebo bypasse a po perkutánnej endovaskulárnej liečbe, písmeno a) - po revaskularizačných operáciách s dobrým výsledkom, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 40%, ktorú o 5% zvýšili iné zdravotné postihnutia: arteriálna hypertenzia, diabetes mellitus II. typu a chronická hepatitída C. Ako ďalší dôkaz navrhovateľ predložil 1. vyjadrenie ošetrujúcej lekárky MUDr. K. zo dňa 11.12.2014, ktorá mu opakovane namerala rozdielne tlaky na

pravej a ľavej hornej končatine o 30mmHg v neprospech ľavej, čo svedčí o zúžení ciev ľavej hornej končatiny; 2. cievne vyšetrenie zo dňa 12.12.2014, kde mu pri EAST teste zistili na ľavej hornej končatine nehmatné pulzácie na periférnych cievach na AR ani AU a bolesti ľavej ruky; 3. sonografické vyšetrenie zo dňa 21.01.2015, kde mu vylúčili a súčasne potvrdili rozdielne prúdenie krvi v cievach ľavej a pravej hornej končatiny v neprospech ľavej. Na záver čestne prehlásil, že ho bolieva ľavá horná končatina pri každej zmene počasia, a to sa ničím nezaťažuje, pre bolesti neudrží ani nákup z obchodu s váhou do 2 kg, musí chodiť na pravidelné kontroly k viacerým odborníkom, čo je časovo náročné, nie je teda schopný vykonávať doterajšiu prácu. Tým, že mu lekári neodporúčajú fyzicky náročnú prácu, prácu v noci ani vo výškach, je výrazne znevýhodnený na trhu práce.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť, sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Pochybnosti navrhovateľa o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by sa jeho zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcim určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol mu nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa a či jeho zdravotný stav odôvodňuje určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, ako aj zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol napadnutým rozhodnutím odporcu priznaný invalidný dôchodok vo výške 255,70 eur mesačne od 12.06.2014, avšak navrhovateľ sa domáhal uznania viac ako 45%-nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a tiež zvýšenia sumy invalidného dôchodku s ohľadom na ďalšie zdravotné ťažkosti.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu

schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredie. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Zdravotný stav navrhovateľa posúdili posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky dňa 14.08.2014, dňa 23.10.2014 a posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre dňa 16.12.2014, pričom zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú podľa doložených lekárskeho nálezu choroby obehovej sústavy, choroby ciev, stavy po vykonanej operácii cievnych uzáverov alebo bypasse a po perkutánnej endovaskulárnej liečbe - po revaskularizačných operáciách s dobrým výsledkom. Za uvedené postihnutie bola navrhovateľovi určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 40%. Za iné zdravotné postihnutia: arteriálna hypertenzia s vysokým kardiovaskulárnym rizikom, diabetes mellitus II. typu a chronická hepatitída C bola miera poklesu schopnosti navrhovateľa zvýšená o 5%, t.j. na 45%. Z lekárskeho posudku zo dňa 16.12.2014 vyplýva, že operáciu pravého kolena nemožno zatiaľ z dlhodobého hľadiska posudzovať, stav treba doliečiť a zrehabilitovať. Iné ochorenia, ktoré má navrhovateľ, nemajú podľa posudkových lekárov vplyv na výšku miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľ v žiadnom podaní neuviedol konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázal, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Z posudkovej dokumentácie vyplýva, že posudkoví lekári mali k dispozícii nálezy odborných lekárskeho vyšetrení, vrátane dokladov, ktoré navrhovateľ predložil súdu. Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu lekárskeho správy posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky zo dňa 14.08.2014 a 23.10.2014, ako aj posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre zo dňa 16.12.2014, tieto podmienky spĺňajú.

Tvrdenie navrhovateľa, že jeho súčasné, v konaní preukázané zdravotné postihnutia zodpovedajú vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekárskeho nálezi preukázané. Jeho subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a

jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverený posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

Aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., keďže posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Na tom základe dospel odvolací súd k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje viac ako 45 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa výšky invalidného dôchodku, odvolací súd uvádza, že samotný výpočet invalidného dôchodku v zmysle § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a iných ustanovení tohto zákona bol podrobne uvedený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporcu.

V súvislosti s ďalšími lekáorskými správami, ktoré navrhovateľ priložil k odvolaniu proti rozsudku krajského súdu (1. vyjadrenie ošetrujúcej lekárky MUDr. K. zo dňa 11.12.2014; 2. cieвне vyšetrenie zo dňa 12.12.2014 a 3. sonografické vyšetrenie zo dňa 21.01.2015), je potrebné uviesť, že odvolací súd na ne neprihliadol z dôvodu, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 04.09.2014 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekáorských nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

V súvislosti s ďalšími navrhovateľom uvádzanými zdravotnými ťažkosťami, a to bolesťou kolena a očnými problémami, odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľ môže po absolvovaní operácie kolena alebo oka, prípadne pri zhoršení jeho zdravotného stavu, opätovne požiadať odporcu o preskúmanie miery poklesu schopnosti alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenie novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.